

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Domineo'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopéscu.

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiunilor se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALE.

1447.
1873. Pres.

La toti protopresviterii din districtulu Consistoriului Aradanu.

S'a intemplat a-dese-ori, ca in estrasele matriculari s'au indusu si de acei teneri obligati la ostasime, carii din preuna cu parintii lor de felu n'au apartienutu la comun'a respectiva, ma au fostu intr'ins'a cu totulu ne-cunoscuti.

Spre delaturarea dificultiloru ce aru poté proveni de aci, Escelenti'a Sa dlu Ministru r. u. de cultu si instructiunea publica — in urmare recercarii primite dela inaltulu ministeriu r. u. pentru aperarea tierii — prin ordinatiunea dto. 5. Noemvre a. c. ad 29384. a dispusu se se indrume preotimea parochiala: ca pe viitoriu in rubric'a din matricule, menita pentru numele parintiloru, se nu intrelese a induce totu-odata cu tota punctualitatea si loculu unde s'au nascutu acesti'a.

Aradu, 30. Noemvre, 1873.

Vicariulu episcopescu dela Consistoriulu eparchialu din Aradu

Mironu Romanulu,
Arhimandritu.

PARTE NEOFICIALE.

Statulu si autonomi'a bisericeii.

Omeniloru si popóreloru statulu e numai viétia esterióra, pâna candu biseric'a representéza viétia morala si religiósá a acestor'a, si de órece biseric'a, pentru popóre ba pentru intrég'a omenime e organulu celu mai momentosu alu vietiei interne: pré firescu lucru e ca statulu fora biserica neci ar poté fi in intregitetea sa fora de frecari si colisiuni.

Autonomi'a in intielesu genericu luata e un'a cu libertatea, ér in intielesulu specialu si anume juridicu politicu luata nu e alta, decâtu acea libertate, in urmare careia diferitele parti ale statului se ocarmuiescu pe sine insusi conformu legiloru sale create de legislatiunea formata din sinulu seu propriu; precum se vede din definitiunea acést'a, autonomi'a compete mai vertosu comunitatiloru, municipalitatiloru si instituteloru; noi ne vom ferí de desbaterea autonomiei in genere, vomu reflectá inse numai la autonomi'a bisericeii relativu cu statulu.

Dar ce e autonomi'a bisericeii? care in diu'a de aci celu pucinu ca principiu e recunoscuta in tóte statele, pana candu cea a bisericeloru crestinesci e garantata prin pacturi si constitutiuni? Nu e alta de cátu acea asigurare, ca biseric'a singura prin organele sale se se guverneze, adeca: fora vre o influentia, se hotarésca si se esecute, va se dica liber'a sa ocármuire nu se poté alterá si nici se poté inchipuí statulu liberu fora biserica libera. —

Biseric'a avendu o misiune subluma, avendu dogma basata pe sant'a scriptura — nimenea dintre laici nu o póte indrumá ba neci póte indicá modulu de a-si implini missiunea sa; dogm'a e cinosur'a conformu carei debue se urmeze.

Statulu atunci ar retaci mai multu, candu ar cautá expediente de nimicirea acestui dreptu necontestaveru alu bisericeii, ba neci candu si neci unde statulu nu afla mai mare garantia decâtu in biserica, fiindu ca acést'a gri-gesce de morala, de religia, ce e bas'a tuturoru motiuneloru in statulu.

Biseric'a de alta parte fiindu factorulu celu mai importante spre inaintarea societati: statulu are cea mai santa detorintia a o spriginí, cáci sciintiele moderne nu sunt alta, decâtu productulu coordinatiunei relative a statutulu cu biseric'a. —

Evenimintele casuali, ce de multe ori restórna chiaru statulu, biseric'a le impedece, ba cei mai multu, adeseori le transfórma in triumfuri — d. e. in evelu mediu aa nu biseric'a cu dogmele sale a scapatu omenimea dela periclele cele mai fatale? acést'a e recunoscutu de publicistií cei mai renumiti ai lumii, precum e recunoscutu si aceea ca biseric'a au influentiatu multu la triumfulu resbeleloru, in interesulu progresulu omenimei.

Urosiu Ioanovicu,
clericu de anulu II.

Afaceri comune bisericesci fundatiunale ale dieceseloru de Aradu si Caransebesiu.

Ca onoratulu publicu alu nostru se aiba cunoscentia despre aceste afaceri de interesu publicu comunu alu eparchieloru nóstre romane greco-orientali, cu acést'a in urmare conclusulu Epitropiei provisorie a fonduriloru comune bisericesci, din 27. Iuliu a. c. Nr. 21. incepemu publicarea acteloru mai momentóse in ordulu urmatoriu:

I.

Protocolulu

Siedintiei a VIII. plenaria -tienuta in Aradu, la 10°/₂₂ si contiunative 12°/₂₄. Novembre a. c. din partea epitropiei provisorie a fonduriloru comune bisericesci ale dieceseloru de Aradu si Caransebesiu fiindu de facia: *Presiedintele:* Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu *Procopiu Ivacicovicu* si Preasanti'a Sa parintele *Ioanu Popasu* Episcopulu diecesanu alu Caransebesiului. *Membrii:* *Vincentiu Babesiu*, Dr. *Paulu Vassiciu*, Dr. *Atanasiu Sian-doru*, *Georgiu Vasiliovicu*, *Georgiu Fagarasi*, *Ionu Misiciu*, *Lazaru Ionescu*, si *Ioanu Suci* toti din dieces'a Aradului; éra *Nicolau Andreevicu*, *Iulianu Ianculescu* totodata controloru si *Constantinu Udrea* din dieces'a Caransebesiului. *Iurisconsultulu:* *Ioanu Popovicu Desseanu Contabilulu:* *Ioanu Moldovanu* si *Notariulu:* *Petru Petrovicu*, toti trei din Aradu.

Nr. 62. Cetindu-se protocolulu siedintiei a VII ordinare din 5/17 Octovre a. c.

Se autentica.

Nr. 63. Cu privire la decisulu de sub Nr. prot. 58. Escelenti'a Sa presiedintele Archiepiscopu si Metropolitu, amesuratu dispusetiunei din §§. 3. 6. alu Regulamentului de procedere, provóca pre membrii de facia ca se 'si aléga presiedinte pana la alte dispusetiuni ale sínódeloru eparchiali, fiíndu Escelenti'a Sa durabilu impedecatu de la mai departea conducere ca presiedinte. —

Deórece mai departe Escelenti'a Sa singuru a ingrigitu pana acum'a si a purtatu si agendele cassariatului, face cunoscutu: cá si de la acesta missiune va fi durabilu impedecatu, prin urmare Epitropi'a conformu dispusetiunei din § 20. alu Regulamentului, pana la regularea definitiva are a incredintiá functiunile cassariali unui membru alu seu, caruia se se predee tóte papirele de valóre ale funduriloru pe langa invetanriu.

Dupa ce de o camdata dintre membrii din locu dar' nici dintre cei estranei, in impregiurarile de facia nu se póte alege presiedinte din sinulu acestei Epitropii, deórace apoi administratiunea fonduriloru comune are se se reguledie si organisiedie definitivminte prin prossimele sínóde eparchiali ale dieceselor de Aradu si Caransebesiu: dreptaceea fiíndu acést'a Epitropia si asia numai provisoria, Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu e rogatu se binevoésca in conformitate cu § 3 alu Regulamentului pe timpulu impedecarii privite numai de temporale — pana la fiitóriele sínóde eparchiali a remané presiedinte naturalu alu Epitropiei constituite de corpulu representativu alu deputatiloru romani congresuali din anulu 1865 la Carlovetiu, si astfelu pentru restimpulu de cinci luni pana la sínódele eparchiali substituirea presiedintelui a o incredinti'a unui'a dintre membrii acestei Epitropii provisorie. —

In urmarea acestor'a, Escelenti'a Sa denumesce pre membrulu epitropiei Dr. Atanasiu Siandoru de substitutu presiedinte alu seu, carele totodata se incredintiéza si cu functiunea de cassariu si caruia, pentru ustanelele acestoru dóue functiuni i se votéza o retributiune anualá de 400 fl. v. a. inependu din diu'a de astadi.

Contabilulu Epitropiei va avea se grigésca ca tóte epistótele adresate catra epitropia indata dupa sosirea loru se le primésca si deschida substitutulu presiedinte, carele punendu datulu presentei pe epistóte, le va predá notariului spre improcolare si superare conformu § 14. alu Regulamentului; epistótele referitórié la contabilitate, notariulu indata dupa improcolare le va predá cu cartea de primire contabilulu spre mai de partea inregistrare. —

Epistótele cu bani le deschide substitutulu presiedinte ca cassariu dimpreuna cu contabilulu, avendu a se acomodá dispusetiunei din §§ 21. inclusivu 26. si fiíndu ambii responsabili pentru corect'a si esact'a manipulare a fonduriloru ale caror'a papire de valóre si libelulu cassei de pastrare, pe langa unu documentu specificu le voru primí de la Escelenti'a Sa in presinti'a jurisconsultului a controlorului si a notariului.

Despre predare si primire se face unu protocolu in care au a fi induse nominativu tóte papirele de valóre, adeca tóte obligatiunile detorasiloru, si alte chartii referitórié la manipularea fonduriloru, — dintre cari protocóle, unulu va remané la Escelenti'a Sa, alu douilea se va predá substitutulu presiedinte si cassariu, éra alu treilea esemplariu se va depune in archivulu Epitropiei provisorie. —

Nr. 64. In legatura cu decisulu de sub Nr. precedinte, presidiulu face cunoscutu: cá atâtu obligatiunile detorasiloru câtu si libelulu baniloru elocati, se afla depuse in cass'a de fieru Wertheim a Epitropiei diecesane. —

Din care incidinte la propunerea jurisconsultului se decide: a se procurá respective cumperá o cassa de fieru Wertheimeana a nume pe sém'a Epitropiei provisorie, care cassa se aiba o catime de 7 pana la 10 centerime si cu a careia procurare se incredintiéza jurisconsultulu si contabilulu, avendu cassariulu epitropiei a solví sum'a pretiului si in siedintinti'a prossima a presentá cont'a escontentata. —

Nr. 65. Constatandu-se din protocolulu de evidintia a detorasiloru: cá Iosifu si Alesandr'a Panajoth, respective eredií loru din Lugosiu nici in urmarea repetiteloru provocari si admonieri n'au solvitu interesele restante dupa capitalulu detoriei loru de — — — 6000. fl. adeca sum'a interesoloru cu — — — — — 1352. fl si cumca nici nu s'au dechiaratu déca voescu séu ba a plati interesele urcate de la 6, la 8% si competintiele de manipulatiune, in urmare

Se decide a se estradá oblegatiunea susunumitiloru detorasi cu tóte adnessele jurisconsultului spre inactionarea procesului in contr'a loru; éra cassariulu Epitropiei se impoternicesce a anticipá jurisconsultului recerutele spese de timbre la inactionare.

Nr. 66. Notariulu presinta formulariele compuse si revediate de controlorulu Iulianu Ianculescu, despre catastife si cartea de contabilitate, cum trebue se se introduca si póte in viitoriu.

Se predau contabilulu cu insarcinare: ca se tiparésca din totu esemplariulu o catime corespundietória pentru unu anu, si dupa instructiunile speciali de la controlorulu Ianculescu se introduca si se póte cele ce se prescriu si receru dupa §. 15. alu Regulamentului; avendu la prossim'a siedintia ordenaria a presentá aretarea lunaria despre starea fonduriloru; éra la finea lunei lui Decembre a. c. a incheiá ratiociniile si a face o aretare generala despre manipularea fonduriloru; — avendu a o conferá apoi cu controlorulu nainte de ce o ar' presentá Epitropiei. —

Nr. 67. Conformu dispusetiunei din §. 11 a Regulamentului, notariulu presinta specificarea diurnelor si spesoloru de caletoria ce competu membriloru participantu la siedinti'a de astadi, precum si spele de caletoria ale controlorului conformu §. 18. alu Regulamentului cu 27. fl. v. a.

Specificarea in suma de 179. fl. v. a. aflanduse in ordine, diurnele, se asémna la cassariu spre escontentare, asiderea se asémna si spele de caletoria ale controlorului de totu sum'a 206. fl. v. a. — pe langa cuitantie prescise.

Nr. 68. Fiíndu efeptuirea dispusetiuniloru espuse urginte, autenticarea protocolului de facia

Se concrede unei comissiuni statatórie sub presidiulu Escelentiei Sale preasantitului parinte Archiepiscopu si Metropolitu din membrii: Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Popoviciu Desseanu, Lazaru Ionescu, Ioanu Moldovanu si notariulu Petru Petroviciu, carii se voru chiemá pe unu terminu câtu mai scurtu la autenticare.

Protocolulu acést'a cetinduse, se autentica. —

Aradu, in 17/29. Novembre 1875.

Presiedinte:

Procopiu Ivacicoviciu.
archiepiscopu si metropolitu.

Ioanu Popoviciu Desseanu,
jurisconsultu si membru.

Petru Petroviciu.
Notariu.

Dr. Atanasiu Siandoru,
membru.

Lazaru Ionescu,
membrulu comissiunei autenticatóre.

Ioanu Moldovanu
membru.

Estradatu prin:

Petru Petroviciu,
notariu.

Unu cuventu a supr'a comisiunei ambulante din protopresbiteratulu Lugosiului in Lugosielu.

In 4. Novembre a. c. infacianduse Dlu protopopu ca conducatoriulu comisiunei cu Dlu Hatiegu adv. si deschidendu sinodulu parochialu, lu provóca a alege o comisia de 10, cu care se póta pactá pentru ameliorarea dotatiunei preotiloru. Nascendu-se mai multe intrebari si din un'a si din alt'a parte, sinodulu nu voi nici de feliu a se lasá in negociari, replicandu: in timpulu acest'a, candu noi suntemu apásati de contributiunile grele si candu suntemu ingrigiti, cum se-ni scótemu viéti'a din fóme, de unde si cu ce se platimu preotiloru? In zadaru si-dá truda Dlu Hatiegu a-ii capacítá, cá déca vor voi a alege comisia, ii asigurédia cá nu numai cá li va ajutorá sórtea cea scapatata, ci nu vor mai avé se platésca preotiloru pentru slusbele oficióse; la ce sinodulu minunandu-se ilu intréba: apoi de unde ameliorarea dotatiunei preotimei nóstre? propunatoriulu Dlu Hatiegu, li propusa reducerea unei parochii, ca ambele sesiuni se pice unui parochu, si atunci va fi starea ameliorata, la ce sinodulu, sciundu pretiulu pamentului, i spusu cá din diumatate sesiune nici cu 3. fl. v. a. nu se póte vinde lantiulu; apoi nici aci nu se póte face ameliorarea, déca birulu si stól'a se va sterge; pentru cá densii voescu si pre viitorime a avé 2 preoti pentru cari parintii loru s'au ingrigitu cu 2 sesiuni, si cá densii vor tienea stól'a si birulu de pana acum, cu esceptiunea cá, candu nu au, nici preotii se nu capete birulu.

Propunatoriulu mai de parte li areta cá ambii preoti cu 400 fl. unulu, nu-li va fi de ajunsu, ci unulu cu 800 fl. va fi bine dotatu.

Sinodulu facendu socóta afla cá ar picá 4 fl. de casa, si asia nu acceptara propunerea cu atátu mai vertosu cá densii ar fi constrinsi atunci si pe calea esecutiei a plati preotiloru; éra déca vor sustienea si mai departe sistem'a de pana acuma, vor plati numai casurile de mórte, cununia si botezu, cari pica la 10—20—30 de ani, si atunci densii mai bucuosus platescu tacsele competente decátu a se legatu cu 4 fl. de casa pe totu anulu, cáci acei 4. fl. ar face in cursu de 20 de ani a unui casu 40 fl. v. a. dar asia iesa numai cu minimulu.

In modulu acest'a Dlu Hatiegu pune intrebarea, cá déca sinodulu voiesce numai 400 fl. a dá unui parochu, unde este ameliorarea? pre candu instructi'a emanata dela consistoriu sub Nro. 730 bis. apriatu dice, cá nici intr'unu feliu nu e iertatu a scaritiá venitulu indatinatu, déca acel'a nu se póte mai imbunatatit. Cumca nici comisi'a ambulanta nu va resultá nimicu in cestiunea acést'a, am amintitu deja si in corespundinti'a mea din Nro 62 a „Luminei“ a. c. si acum o repetiescu.

Dloru si fratiloru! poporulu nostru dreptu credintiosu nu voiesce ameliorarea dotatiunei preotimei loru in fissu nici decum; fiindca nici nu mai póte!! Apoi Dloru déca nu aveti alte midilóce pentru ameliorare decátu numai acelea ce le observaiu in Lugosielu, adéca reducerea parochieloru despre care s'a ingrigitu congressulu la anulu 1871 apoi ce veti face, unde nu veti avea a reduce? dupa parerea mea numai Ve impliniti datorinti'a impusa de sinodu, care a hotaritu comisia ambulanta preliminaru pentru ea 1000 fl. v. a.

M'am miratu de Dlu propunatoriulu din comisia cá alta nu mai voiá a intreprinde decátu numai reducerea; déca densulu pe bas'a instructiei emanate intreprindea regularea birului in Lugosielulu cu ast'a reesiá; dar precum putui observá densulu voiá numai reducerea; Dlu protopopu ca conducatoriulu ilu lasá se face si acést'a, din care se nascura mari turburari intro poporu. Vedi Dle propunatoriulu cum membrii sinodului parochialu te lasara singuru, ei nu voescu se scie de „statutu“ si de puterea sínódeloru eparchiali.

Ei dicu cá déca DVóstra sunteti reprezentantii loru in sínódele eparchiali si congresele nationali, pentru ce acolo nu li faceti usurare, déca voiti pre ei ai ajutá, ci veniti la ei, a incercá usurarea loru.

Éta cá pe de o parte se incérca ameliorarea starei preotiloru cea decadiuta, si in fapta alt'a se face; candu dlu Hatiegu promise cá poporeni nu ror avea nimica a mai plati preotiloru pentru slusbele oficióse, ilu prinsa mirarea, intrebatu fiindu cá de unde imbunatatirea starei preotiloru? Din sesi'a redusa? care dupa cum singuru audei, nu face lantiulu mai multu de 3 fl. v. a. déca s'ar vinde; apoi de alta parte sinodulu eparchialu din 1870 punctu 77 . . . a hotaritu, cá sesiile reduse se pice fondulu generalu diecesanu; si asia nu e adeveru cá va remanea parochulu remasu.

Mai departe, obiectéza sinodulu parochialu, cá déca parintii loru s'au ingrigitu pentru 2 sesiuni, s'au ingrigitu pentru 2 parochii, si déca cu preotii acestia nu-su indestulati, densii si-vor

aduce altii; éta progresulu comisiunei!! Vedi Dle Hatiegu aici intielegu ei autonomi'a, si puterea sinodului parochialu; — Mai bine éra pentru parochii din Lugosielu se li se fia regulatu birulu si stól'a, care nu éra in contr'a nici hotaririi congressului nici sínódeloru, ba chiar nici in contr'a instructiei emanate sub No. 730 bis: acea instructia lasa liberu pe ori si cáre cale modesta a se ameliorá starea preotimei cea decadiuta. Éta dar cá nu ve impliniti sarcin'a primita asupr'a-ve cu scumpetate. Déca se mariá in Lugosielu numai birulu si stól'a, dupa cum am incunoscintiatu pe Dlu protopopu conducatoriulu si prin epistóla, acea éra facutu, cá omenii erau invoiti a plati pentru birulu anualu de un'a casa 1 fl. 40. cr. imbunatatirea acést'a o respinsa chiar comisiunea, carea nu facu nici amintire baremu de ea si prin acést'a ni se detrasa o fisa dela 240 de case cu 1 fl. 40 cr. o suma anualu de 480 fl. v. a. pentru care poteamu dice pe viétia acelei comisiuni; *Ddiu se vi ierte peccatele vóstre* cá ni ati amelioratu starea. Dar acum din contra ni pusa si bietulu neregulatulu biru in cumpena, cáci comun'a dice: vedi! puterea e a nóstra de a da biru ori nu? si uita rescriptulu declaratoriu edatu de imperatés'a Mari'a Teresi'a la anulu 1779; si acea ce dejá este lege, se pune bietulu preotu in cumpena. Éta cá ne ati lasatu de scandalu intre poporu care acum hulesce in contr'a nóstra cá si noi mai voimu a li pune sarcini, ca si candu noi nu scimu, cá de abia mai póte purtá pre acelea care le are. Éta sensatiunea ce a produsu comisiunea ambulanta pentru ameliorarea starei preotiloru.

Ar fi fórté de doritu, cá maritulu congressu, ca corpu legislativu alu bisericeei se esoperedia unu modu de imbunatatire din biru si stóla ca se póta deveni preotulu pe langa sesia la o plata anualu de 300 — 400. fl. v. a. fissu, si apoi de o camdatu ar fi starea ameliorata; congressulu sta si asia de a dreptulu in relatiu cu marit'a Dieta a patriei nóstre, si hotaririle congressuali, Diet'a ne vatamandu autonomi'a nóstra, le va acceptá.

Cá apoi ce folosu am avea de autonomia, déca ea nu ne va poté usurá viéti'a in oficiu, cáci precum sínódele eparchiali potura aduce hotariri contribuitoire pre credintiosii bisericeei nóstre cu 3 cr. de sufletu, pentru ce se nu póta face si ameliorarea preotimei de a dreptulu din legislativ'a bisericeei, adéca din congressu, cáci densii suntu reprezentantii poporului? Anima! si vointia Domniloru, si tóte se potu face indreptatitulu, fiindcá caus'a ar fi fórté drépta si urginta. —

Dloru! óre maestatea sa imparatés'a Mari'a Teresi'a a vatamatu ceva autonomi'a nóstra candu a donatu fiesce care parochia cu un'a sesia de pamentu, carele prin unu rescriptu regescu emanatu cátra comitatulu Carasiu la anulu 1782 apriatu dice: —

(*Ceteris exmissis*) Nonum: Ut sub Nro. 11 dto. 14. Martii a. c. et. Nro. 1762 emanatum intimatum significans suam majestatem sacratissimam clementer ordinasse, ut ubi fieri potest parochis una sessio colonialis si nondum factum esset excindatur etc. Si sciti Dloru ce daru mare a facutu fericit'a Imperatés'a? a facutu unu donu colonialu éta biserice'a nóstra este proprietaria de aprópe 32000 — 35000 de lantia de pamentu. Óre déca n'ar fi facutu fericit'a Imperatés'a acestu donu vrednicu de numele unei regini, fire-amu astadi avutu obiectu de discutare pentru ameliorarea preotimei din reducere? ba nu Dloru!

Deci dupa parerea mea si acuma ar fi fórté la locu si potrivitu a mai recurge la pólele tronului majestatii, sale preagratiusului nostru Imperatu si Rege Apostolicu si a mai cere unu astufelu de donu care nu va vatamá nici tronulu nici Guvernulu; nici pe credintiosii nostri nu ii vomu asupri, aretandu-i unu modu pre care va putea prégratiusu alu incuvintiá.

Éra modulu dupa parerea mea ar fi ca se comasamu sesiunile in ceste 2-diecese fiindu cá archidiecea spre nenorocirea ei nu posede sesiuni si se facemu fondu generalu cerendu prin marit'a dieta dela maestatea sa, ca credintiosii nostri se le lucre in 10. ani gratis; éra credintiosiloru nostri se li se-ierte pe viétia birulu si stól'a in slusbele oficióse. Administratiunea semenaturiloru si a recóltei se o incredintiedie comitetului comunalu, la care judele districtualu si celu comunalu se fia controla politica éra protopopulu cea bisericeésca.

Éra pentru dotatiunea preotiloru se se ingrigeasca maritulu congressu cu unu imprumutu de 300 — 400 de mii fl. v. a. dotandu preotimea cu 400 fl. v. a. pe anu care aru face in suma — — — — — 400,000 fl.

Déca in ceste 2 Diecese ar fi 1000 de preoti cu 1000 de sesiuni ar face intregu complexulu sesiuniloru 32000 de lantia luandu, ar produce lantiulu 8. m. aust. pe anu ar face o suma de 256000 de meti computandu metiulu cu 3 fl. v. a. ar face un'a suma aversionala de 768,000 fl. scotiendu suma de dotatiune cu 400,000 remane venitu curatu pe anu — — — — — 368,000 fl.

acestui'a adaugandu fondulu din despartirea cu serbii, a
 3 parte, lasandu partea archidiecesei afara cu — 225,000 fl.
 marit'a dieta sene ajutoredia si pre viitoriu cu o suma de 60,000 fl.
 aru face unu capitalu aversionalu de — — 653,000 fl.
 care capitalu imprumutandu-se pre ipotoca cu 6% dividendu-se
 de pe anu pe anu cametele, adaugendu la fiesce care anu la sum-
 a resultata si venitul curatu dela sesii cu 368,000 fl. acestuia
 adaugandu-se si dotatiunea pe fiesce care anu dela marit'a dieta cu
 60000 fl. v. a. ar esi unu capitalu in timpu de 10 ani de
 6,810.797. care socotindu came'ta de 6% percente ar resultá unu
 venitu curatu de 416 647 fl. din care resultatu sa'r putea aco-
 perí dotarea preotiloru si administratiunea.

Deci in modulu acest'a ne amu pótea asigurá viitorulu
 preotiloru nostri fora de a asupri pre cineva in modu nesuferi-
 toriu si fora de a vetamá autonomi'a nóstra.

Facendu preinaltiatulu nostru Rege Apostolicu mil'a acest'a
 cu preotimea nóstra gr. or. nu ar vatamá speru autonomi'a
 nóstra fiindu că Regele este sfintitoriulu legiloru si a ori carei
 sapte bune.

Prin marenimositatea acest'a preagratosulu nostru Imperatu
 si Rege ar imitá cu mare scumpetate pre strabun'a si inaltiat'a
 Imperatésa Mari'a Teresi'a facendu fine cu marea opera inceputa
 de dens'a.

Er espirandu cursulu celoru 10 ani spre scopulu acest'a
 sesiunile vor picá ér preotiloru ca proprietatea bisericiloru
 nostre, capatandu dotatiunea dupa categori'a parochiei sale;
 remanendu parochieniloru tóte slusbele oficióse gratisu, ba inca
 si unu fondu mare de ajutorare cu 6%.

Numai asia vomu imbunatatí sórtea preotiloru! Insa lupta
 si truda recere opulu acest'a; ér fora truda nu se va potea
 nimica agonisi, ci se va spesá ce si pana acuma avemu.

Apoi vi marturisescu Dloru că umbr'a fericitulu metropolitu
 Andreiu nu ne va iertá nici odata, ci in veci ne va persecutá.

Ne va persecutá si mustrá in fine si cugetulu nostru că
 acum avemu ocaziunea de a ne ingrigi de trebile nóstre bisericesci
 si noi le neglegemu.

Lugosielu, in 13. Novembre 1873.

Ioanu Bontila,
 presbiteru.

CONCURSU.

2

1) Pentru Statiunea invetiatorésca din Igesti cu salariulu
 100 fl. 4 cubule grau, 4 cubule cucurudiu 8 orgii lemne car-
 tiru si gradina de legume; 12 jugere pamentu care in sa mai
 multu pentru pascutu. —

2) Pentru Statiunea invetiatorésca din Mineadu, totu cu
 acela salariu de mai susu.

Doritorii de a ocupá un'a din aceste statiuni sunt avi-
 sati a-si trimitte recursurile loru — instruite in intiesulu
 statutulu organicu adresate cátra comitetulu parochialu —
 unde dorescu a fi alesi — subscrisulu in B. Sebesiu pana
 in 27 Decembr. st. ve. ér alegerea se va tiene in 30 Dec. st.
 v. totu odata recurentii, au baremu un'a data, a se infacisiá
 in respectivele comune cu ocaziunea carei-va serbatori pen-
 tru de a-si dá dovéda despre desteritatea loru in tipicu si can-
 tari. Cei cu testimoniu de calificatiune voru avea preferintia.

B. Sebesiu, 23/11 1873.

Ilie Bosganu,
 inspectoru.

CONCURSU.

1

Pentru parochi'a din Cusiisiu protopresviteratulu Bei-
 siului, devenita vacanta prin mórtea fostulu preotu.

Emolumintele suntu: pamentu parochialu de 8. cub. de
 semenatura, stótele indatinat si cuartiru liberu, Nrulu case-
 loru e 140.

Doritorii de a ocupá aceasta parochia, au a-si tramite
 recursurile sale instruite dupa prescisele statutulu organicu
 pana la 10. Decembre vechiu a. c. la subscrisulu in Ds. For-
 rau p. ult. Beiusiu.

Ds. Forrau la 24. Novembre 1873. Din incredintiarea
 Comit. par.

Vasilu Papu, parochu D. Forrau ca suplinte ált oficiulu protopopesu de Beiusiu.

CONCURSU

1

Pentru postulu vacante docentalu in comun'a Sarcia
 romana, comitatulu Torontalu, se deschide pana in 27. Decem-
 bre a. c. vechiu, candu va fi si alegerea.

Aspirantii la acestu postu, recursele sale cu propri'a mana
 scrise — adresate Onoratulu Comit. paroch. in Sarcia roma-
 na — au ale asterne Inspectorulu cerc. de scóle in Ianca-
 hidu per Bega Sz. György in comitatulu Torontalu, instruite
 cu documente despre absolvirea vr'o unoru, classe pregatitorie
 a preparandiei, a examenulu de calificatiune, de moralitate;
 ér acei recurenti, cari in diferite posturi docentali ca atari
 deja au servitu, de pretotindenia se-si documentedie mora-
 litatea sa nepetata desteritatea si diliginti'a in procedur'a
 docentale si in un'a din dumineci séu serbatori in faci'a lo-
 cului a se presentá la biserica pentru cantarea rituale.

Emolumente: 84. fl. bani gat'a; pentru lardu 20. fl; 50 ft.
 saria; 15 ft. lumini in natura séu relutu in bani; 26 cubule gráu
 macinatu; 20 cubule cucurudiu; 2 orgii lemne; 8 orgii de
 paie dintre cari area se incaldí si sob'a de prelegere; 4 jugere pa-
 mentu aratoriu care esarendandu-se se póte capetá unu pre-
 tiu aapproximativu de 100 fl. la anu; cortelu liberu si 1/4 jüge-
 gere de gradina de legume.

Sarcia-romana in 8. Novembre 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cerc. de scóle: Ioanu Popoviciu parochu.

CONCURSU.

1

Pentru postulu invetiatorescu in comun'a Costeiu mare-
 si micu tractulu protteralu alu Hasiasiulu pana in 16/28 De-
 cembvre a. c. candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recur-
 sele scrise cu man'a proprie, si adresate comitetulu paro-
 chialu din Costeiu-maresi micu — si substernute D. Inspec-
 toru scolaru cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu —
 instruite cu testimoniu despre absolvirea preparandiei, despre
 examenulu de calificatiune, despre alte pregatiri si de mo-
 ralitate pana in diu'a mai susu insemnata; tot-odata aspi-
 rantii la acestu postu au in un'a din dumineci séu serbatori
 a se presentá la biserica pentru a dovedi desteritatea in
 tipicu si cantu.

Emolumentele de acestu postu sunt legate:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 189 fl. 75. cr. a. a.
- 3.) 11 meti grau.
- 4.) 11 meti cucurudiu.
- 5.) 2 1/4 jugere estravilanu.

Costeiu-mare si micu, 25. Noembre 1873

Comitetulu parochialu

in contielegere cu D. Inspectoru scolaru cercualu.

CONCURSU

3

pentru postulu invetiatorescu in comun'a Paneov'a, trac-
 tulu protteralu alu Hasiasiulu pana in 2. Decembre a. c.
 candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recur-
 sele scrise cu man'a proprie, si adresate comitetulu paro-
 chialu din Paneov'a — si substernute D. Inspectoru scolaru
 cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu — instruite cu tes-
 toniu despre absolvirea preparandiei, despre examenulu
 de calificatiune, despre alte pregatiri, si de moralitate pana
 in diu'a mai susu insemnata; totu odata aspirantii la acestu
 postu au in un'a din dumineci séu serbatori a se presentá la
 biserica pentru a dovedi desteritatea in tipicu si cantare.

Emolumentele legate de acestu postu suntu:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 80 fl. v. a.
- 3.) 15 meti grau.
- 4.) 15 meti cucurudiu.
- 5.) 8 orgii de lemne.
- 6.) 2 jugere de livada.

Paneov'a, 11. Noembre 1873.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu D. Inspectoru de scóle cercualu